

GJLV020019852025

રજૂ તારીખ : ૦૬/૦૮/૨૦૨૫
 દાખલ તારીખ : ૦૬/૦૮/૨૦૨૫
 ફેસલ તારીખ : ૦૧/૦૭/૨૦૨૬
 સમય ગાળો : વર્ષ માસ દિવસ
 ૦૦ ૧૦ ૨૬

 મહીસાગરના મે.એડી.જયુડી. મેજીસ્ટ્રેટ ફર્સ્ટ ક્લાસ સાહેબશ્રીની કોર્ટમાં,
 મુ.લુણાવાડા.

ફોજદારી કેસ નંબર :- ૧૩૬૫/૨૦૨૫
 આંક :- ૩૩

ફરિયાદી :- મેનેજરશ્રી સેન્ટલ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા, લુણાવાડા શાખા,
 સુખદેવ ગુણાજી જાગેશ્વર,
 ઉ.વ.આ. ૩૧, ધંધો.નોકરી,
 રહે. મુ.પો.તા-લુણાવાડા, જી.મહીસાગર.

વિરુદ્ધ

આરોપી :- માછી જીતેન્દ્રકુમાર જયંતિભાઈ,
 ઉ.વ.આ. ૩૯, ધંધો. ખેતી-વેપાર,
 રહે. ઠે.ચાટકી ફળીયું, મુ.પો. પટણ,
 તા.લુણાવાડા, જી.મહીસાગર

ગુનો :- ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ, ૧૮૮૧ ની કલમ- ૧
 ૩૮ મુજબ

 ફરિયાદપક્ષે વિ.વ.શ્રી :- બી.આર.મહેરા
 બચાવપક્ષે વિ.વ.શ્રી :- ડી.એસ.કાછીયા

-: જજમેન્ટ :-

(૧) આ કામના ફરિયાદપક્ષના કેસની ટુંકમાં હકીકત એવી છે કે, આ
 કામના ફરિયાદી લુણાવાડા મુકામે સેન્ટલ બેંક
 ઓફ ઈન્ડિયા, લુણાવાડાની શાખાના મેનેજર છે અને તેઓની
 બેન્ક બેન્કિંગ કંપનીઓ હેઠળ રચાયેલી કોર્પોરેટ બોડી

છે અને સને ૧૯૭૦ ના એકિવઝીશન એન્ડ ટ્રાન્સફર એક્ટ હેઠળ સ્થપાયેલી સંસ્થા છે અને આ શાખાની હેડ ઓફીસ મુંબઈ ખાતે આવેલી છે. સરકારશ્રીના ધારાધોરણો મુજબ વ્યાજસહિત નાણાંકીય લેવડ-દેવડ કરે છે. તેમજ વિવિધ લોનો તથા ધિરાણ આપવાની કામગીરી પણ કરે છે. આમ, આ કામના ફરીયાદી રાષ્ટ્રીયકૃત બેંક છે. આ કામના ફરીયાદીની બેંકમાં આ કામના આરોપીનું ખાતુ ચાલતુ હોવાથી અવારનવાર લેવડ-દેવડના વ્યવહારો કરતા હોવાથી આ કામના ફરીયાદી સાથે સંકળાયેલા છે.

(૧.૧) આ કામના આરોપીના માતા માછી સુખીબેન જયંતીભાઈ નાઓએ અગાઉ શ્રી વાજપાઈ બેન્કેબલ યોજના સ્પરોજગાર લોન સહાય માટે જિલ્લા ઉદ્યોગ કેન્દ્રમાં દુધાળા ઢોર ડેરી ધિરાણ મેળવવા અરજી કરેલ. જે અરજી સંદર્ભે ભલામણ પત્રક આ કામના ફરીયાદીની બેન્કમાં આવતા તારીખ : ૨૮/૦૧/૨૦૨૯ ના રોજ આ કામના આરોપી તથા આરોપીની માતાએ અરજી કરતા જે મંજૂર કરી ખાતા નં.૪૦૩૦૬૪૮૯૫૬ થી રૂ.૪,૫૦,૦૦૦/- (અંકે રૂપીયા ચાર લાખ પચાસ હજાર પુરા)નું ડેરી ધીરાણ મેળવેલું અને જે ધીરાણ અંગેના અન્ય દસ્તાવેજો પણ આ કામના આરોપીએ કરી આપી આ કામના ફરીયાદીની શાખામાં સોંપેલા. સદરહુ આ કામના આરોપીએ મેળવેલું ધીરાણ માસીક હપ્તેથી વ્યાજસહિત પરત ચુકવવા બંધાયેલા છે. જે નહીં ચુકવીને આ કામના ફરીયાદીની શાખા સાથે કરેલ શરતોનો ભંગ કરેલ છે. જે બાબતે આ કામના

આરોપી પાસે બાકી નીકળતાં નાણાંની આ કામના ફરીયાદી બેંકે વારંવાર ઉઘરાણી કરી કરાવડાવી છતાં પણ આ કામના આરોપીએ બાકી નાણાં ચુકવેલા નથી અને વારંવાર ખોટા વાયદાઓ કરી આ કામના ફરીયાદીને ઘકકાઓ ખવડાવે છે.

(૧.૨) છેવટે આ કામના આરોપી પાસે ડેરી ધીરાણ માટેની લોનના બાકી નાણાંની ઉઘરાણી કરતા આ કામના આરોપીએ તેમનો તથા તેમના પત્ની ભાવનાબેન જીતેન્દ્રભાઈ માછીના સંયુક્ત ખાતાનો તારીખ : ૧૮/૦૬/૨૦૨૫ ના રોજનો લખેલો સેન્ટ્રલ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા, લુણાવાડા શાખાનો આ કામના આરોપીના પોતાના ડેરી ધીરાણ ખાતા નં. ૪૦૩૦૬૪૮૯૫૬ નો રૂ.૧,૯૧,૦૫૬/- (અંકે રૂપિયા એક લાખ એકાણું હજાર છપ્પન પુરા)નો ક્રોસ ચેક નં. ૦૩૬૨૯૪ નો લખી આપી આ કામના ફરીયાદીની રૂબરૂ લુણાવાડા બેંકે સહી કરી આપી પાકો વિશ્વાસ અને ભરોસો આપી જણાવેલું કે, " સદરહું ચેક વટાવવા માટે રજુ કરજો. જેથી ચેકમાં લખેલા નાણાં તમોને મળી જશે."

(૧.૩) આ કામના આરોપીના કથન ઉપર આ કામના ફરીયાદીએ વિશ્વાસ અને ભરોષો રાખી મચકુર ચેક તારીખ : ૧૮/૦૬/૨૦૨૫ ના રોજ વટાવવા માટે આ કામના આરોપીના ખાતામાં રજુ કરતા તારીખ : ૧૯/૦૬/૨૦૨૫ ના રોજ " ઇંડસ ઈનસફીશીયન્ટ " ના શેરા સાથે વિના સ્વીકારાયે પરત ફરેલ છે. આમ, આ કામના આરોપીએ લખી આપેલ ચેકના નાણાં આ કામના ફરીયાદી બેન્કને મળ્યા નથી. આ કામના

આરોપીના ખાતામાં પુરતું ભંડોળ નહીં હોવાનું જાણતા હોવા છતાં આ કામના ફરિયાદી બેન્કના નામનો રૂ.૧,૯૧,૦૫૬/- (અંકે રૂપિયા એક લાખ એકાણું હજાર છપ્પન પુરા)નો ચેક લખી આપી પાકો વિશ્વાસ અને ભરોસો આપી આયોજનબદ્ધ રીતે કાવતરું રચી આ કામના ફરિયાદી બેન્ક સાથે છેતરપીંડી, વિશ્વાસઘાત અને ઠગાઈ કરી ગંભીર પ્રકારનો ફોજદારી ગુન્હો કરેલ છે તથા ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટની કલમ-૧૩૮ મુજબનો ભંગ કરેલ છે.

(૧.૫) ફરિયાદીએ પોતાના વકીલશ્રી મારફતે ગઈ તારીખ : ૧૪/૦૭/૨૦૨૫ના રોજ આ કામના આરોપીને રજી. પોસ્ટ એ.ડી.થી નોટીસ મોકલાવેલી, જે નોટીસ આરોપીને તારીખ : ૧૫/૦૭/૨૦૨૫ ના રોજ બજી ગયેલ હોવા છતાં તેમણે નોટીસમાં જણાવ્યા મુજબની રકમ ફરિયાદીને ચુકવ્યા નથી કે નોટીસનો કોઈ જવાબ આપેલ નથી. તેથી ફરિયાદી એ આ કામના આરોપી વિરૂદ્ધ ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ, ૧૮૮૧ની કલમ-૧૩૮ મુજબની ફરિયાદ અત્રેની અદાલતમાં દાખલ કરેલ છે.

(૨) ફરિયાદી ધ્વારા લેખિત ફરિયાદ રજુ થતા, આ કામના આરોપી વિરૂદ્ધની ફરિયાદ પ્રથમ દર્શનીય જણાતા, અદાલતે ગુનાનું સંજ્ઞાન લઈ, ભારતીય નાગરીક સુરક્ષા સંહિતા, ૨૦૨૩ ની કલમ-૨૨૭ હેઠળ આરોપી ઉપર પ્રોસેસ કાઢવાનો હુકમ કરેલ.

(૩) આ કામના આરોપી ઉપર કોર્ટના હુકમ મુજબ પ્રોસેસની બજવાણી થઈ અદાલત સમક્ષ હાજર થતા, તેઓને ફરીયાદ અને તેની સાથે દસ્તાવેજી પુરાવાઓની નકલો વિનામુલ્યે આપવામાં આવેલ. ત્યારબાદ આ કામના આરોપીની આંક-૦૭ થી ગુના સંબંધેનું નિવેદન નોંધવામાં આવતા તેઓએ તેમની સામેના ગુનાનો ઈન્કાર કરી, તેઓને ગુનો કબુલ ન હોવાનું જણાવતા તેઓની સામે કેસની ઈન્સાફી કાર્યવાહી આગળ ચલાવવામાં આવેલ છે.

(૪) ફરીયાદ પક્ષે પોતાનો કેસ પુરવાર કરવા માટે નીચે મુજબનો મૌખિક તેમજ દસ્તાવેજી પુરાવો રજૂ કરવામાં આવેલ છે.

મૌખિક પુરાવાઓ :-

આંક - ૦૪	ફરિયાદી : મેનેજરશ્રી સુખદેવ ગુણાજી જાગેશ્વર નાઓનું સરતપાસનું સોગંદનામું.
----------	--

દસ્તાવેજી પુરાવાઓ :-

આંક - ૦૯	અસલ ચેક
આંક - ૧૦	ચેક વટાવવા માટે નાખેલ જેની પહોંચ
આંક - ૧૧	રીટર્ન મેમો
આંક - ૧૨	નોટીસની સ્થળપત્ર
આંક - ૧૩	રજી.આર.પી.એડી.ની પાવતી
આંક - ૧૪	ટ્રેક કન્સાઈમેન્ટ લેટર
આંક - ૧૫	ડેરી ધીરાણના અરજી ફોર્મની પ્રમાણિત નકલ
આંક - ૧૬	સેંકશન લેટર
આંક - ૧૭	લેટર ઓફ કન્ટ્રીન્યુટી લેટર
આંક - ૧૮	સહી કરેલાનું પ્રમાણપત્ર

આંક-૧૯	લોન કમ હાઈપોથીકેશન કરાર
આંક-૨૦	બેંક દવારા કરેલ બોજા નોંધ અંગેનું પ્રમાણ પત્ર

- (૫) સદરહું કામે આરોપી નિયમીત રીતે કોર્ટ સમક્ષ હાજર રહેતા ન હોઈ ફરીયાદીની ઉલટ-તપાસ કરવાનો હકક બંધ કરવામાં આવેલ છે. ફરીયાદ પક્ષે આંક -૩૦ થી વધુ પુરાવો આપવા માં ગતા ન હોવાનું કલોઝીંગ પુરશીસથી જાહેર કરેલ છે.
- (૬) ફરીયાદપક્ષે પુરાવો પુર્ણ થયા બાદ ભારતીય નાગરીક સુરક્ષા સં હિતા, ૨૦૨૩ ની કલમ-૩૫૧ મુજબ આ કામના આરોપીનું વિશેષ નિવેદન લેવા જેટલો પુરાવો હોઈ સબબ કામ વિશેષ નિવેદન નોંધવા પર રાખેલ પરંતુ આરોપી હાજર ન રહેતા વિશેષ નિવેદનનો હકક બંધ કરવામાં આવેલ છે. બચાવપક્ષે તેમના બચાવમાં કોઈ મૌખિક કે દસ્તાવેજી પુરાવાઓ રજુ કરેલ નથી.
- (૭) ફરીયાદી તર્ફે વિ.વ.શ્રીની મૌખિક દલીલો સાંભળી. બચાવ પક્ષે કોઈ હાજર રહેલ ન હોઈ દલીલનો હકક બંધ કરવામાં આવેલ છે.
- (૮) આ કામે ફરીયાદપક્ષ તર્ફે દલીલો તથા રજુ થયેલ પુરાવા ધ્યાને લીધા બાદ અત્રેની અદાલતના નિર્ણય માટે નીચે મુજબના મુદ્દાઓ ઉપસ્થિત થયેલ છે.
- મુદ્દા નં.૧ : શું ફરીયાદ પક્ષ નિઃશંકપણે પુરવાર કરે છે કે, ફરીયાદવાળો ચેક આરોપીએ પોતાના કાયદેસરના દેવાની ચુકવણી પેટે ફરીયાદીને લખી આપેલો

તે ચેક ફરીયાદીએ આરોપીની સુચના મુજબ નિયત સમયમાં ફરીયાદીએ પોતાની બેંકમાં વટાવવા માટે રજુ કરતા તે ચેક સ્વિકાર્યા વગર "ફંડ્સ ઈનસફીશીયન્ટ" ના શેરા સાથે પરત ફરતા ફરીયાદીએ તેની માંગણીની લેખિત નોટીસ સમય મર્યાદામાં આરોપીને આપેલી, જે નોટીસ આરોપીને બજી ગયેલ હોવા છતાં આરોપીએ ફરીયાદીને ફરીયાદવાળા ચેકના નાણાં ચુકવવામાં કસુર કરી ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ, ૧૮૮૧ ની કલમ-૧૩૮ મુજબનો શિક્ષાને પાત્ર ગુનો અત્રેની અદાલતની હકુમતમાં કરેલ છે?

મુદ્દા નં.૨ : શુ હુકમ?

(૯) ઉપરોક્ત મુદ્દાઓ અંગેના મારા નિર્ણયો નીચે મુજબ છે :

મુદ્દા નં.૧ : હકારમાં.

મુદ્દા નં.૨ : આખરી હુકમ મુજબ.

-// કારણો // -

મુદ્દા નં. ૧ :

(૧૦) સદરહું કામે ફરીયાદપક્ષે રજુ થયેલ પુરાવાની ચર્ચા કરતા પહેલાં ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ, ૧૮૮૧ ની કાયદાકીય જોગવાઈઓ ધ્યાને લેવી આવશ્યક છે, જે નીચે મુજબ છે.

ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ, ૧૮૮૧ ની કલમ-૧૩૮ ના આવશ્યક તત્વો.

૧. આરોપી ધ્વારા તેમના ખાતામાંથી લખવામાં આવેલ ચેક ફરીયાદીને નાણાં ચુકવવા આપેલ.
૨. આરોપીએ ફરીયાદીને આપેલ ચેક સમગ્ર અથવા અંશતઃ દેવા માટેની કાયદેસરની જવાબદારી અદા કરવા માટે આપેલ.
૩. ચેક જે તારીખે લખ્યો તે તારીખથી ૬ (છ) માસમાં અથવા વેલીડીટી પીરીયડ બંન્નેમાંથી જે વહેલા હોય તે સમય મર્યાદામાં રજુ કરવામાં આવેલ.
૪. ચેક આરોપીના ખાતામાં અપુરતા ભંડોળ વિગેરેના કારણે પરત ફરેલ.
૫. ચેક પરત થયાની માહિતી મળ્યા બાદ ફરીયાદીએ નાણાંની માંગણી લેખિતમાં કરેલ.
૬. આરોપીને નોટીસ મળી ગયેલ હોવા છતાં ચેકના નાણાં સમય મર્યાદામાં ચુકવી આપેલ નથી.

ધી નેગોશીએબલ ઇન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ, ૧૮૮૧ ની કલમ-૧૧
૮ ધ્યાને લઈએ તો,

વટાઉખત વિશે માની લેવાની બાબત...

એથી વિરુદ્ધનું સાબિત ન થાય ત્યાં સુધી નીચે પ્રમાણે માની લેવામાં આવશે :

૧. અવેજ વિશે :-

દરેક વટાઉખત અવેજને માટે કરી આપ્યું અથવા લખી આપ્યું હતું અને આવું દરેક ખત જ્યારે તે સ્વીકારવામાં આવ્યું હોય તેના ઉપર શેરો કરી આપવામાં આવ્યો તે વટાવવામાં આવું હોય અથવા તબદીલ કરવામાં આવ્યું હોય તે અવેજને માટે સ્વીકાર્યું હતું તેના

ઉપર શેરો કરી આપ્યો હોય તે વટાવ્યું હતુ અથવા તબદીલ કર્યું હતું.

૨. તારીખ વિશે :-

જેના ઉપર તારીખ હોય તેવું દરેક વટાઉખત તે તારીખે કરી આપ્યું અથવા લખી આપ્યું હતું.

૩. સ્વીકારવાના સમય વિશે :-

સ્વિકારાયેલું દરેક વિનિમયપત્ર તેની તારીખ પછી અને તે પાક્યાની તારીખ પહેલા વ્યાજબી સમયમાં સ્વિકારવામાં આવ્યું હતુ.

૪. તબદીલના સમય વિશે :-

કોઈ વટાઉખતની દરેક તબદીલ તે ખત પાકવાની તારીખ પહેલાં થઈ હતી.

૫. શેરાઓના ક્રમ વિશે :-

કોઈ વટાઉખત ઉપર કરેલા હોવાનું જણાતા શેરા તે ખત ઉપર જે ક્રમમાં કરેલા જણાતા હોય તે ક્રમમાં કરેલા હતા.

૬. સ્ટેમ્પ વિશે :-

ખોવાઈ ગયેલી પ્રોમેસરી નોટ, વિનિમયપત્ર અથવા ચેક ઉપર રીતસર સ્ટેમ્પ લગાડેલ હતો.

૭. ધારક થયાક્રમ ધારક છે એમ માની લેવામાં વિશે :-

કોઈ વટાઉખતનો ધારક ચયાક્રમ ધારક છે. પરંતુ જ્યારે તે ખત તેના કાયદેસરના માલીક પાસેથી અથવા તેનો કાયદેસરનો હવાલો ધરાવતી વ્યક્તિ પાસેથી કોઈ ગુનો કરીને અથવા કપટથી મેળવવામાં આવ્યું હોય અથવા તે ખત કરી આપનાર અથવા સ્વિકારનાર પાસેથી કોઈ ગુનો કરીને અથવા કપટથી અથવા ગેરકાયદેસર અવેજ ને બદલે મેળવવામાં આવ્યું હોય, ત્યારે તે ખતનો ધારક પોતે ચયાક્રમે ધારક છે એમ સાબીત કરવાનો બોજો તેના ઉપર છે.

ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ, ૧૮૮૧ ની કલમ-૧૩૯

ધ્યાને લઈએ તો,

ચેકના ધારણકર્તાની તરફેણમાં અનુમાન :

વિરુદ્ધની હકીકત સાબીત ન થાય ત્યાં સુધી એવું માનવામાં આવશે કે તે એક ધારણાકરનારે તે એક કલમ-૧૩૮ માં દર્શાવ્યા મુજબ કોઈ દેવાના અથવા અન્ય જવાબદારીના પુરેપુરા અથવા તેના કોઈ ભાગમાંથી બોજો મુક્ત થવાના બદલામાં તે એક મેળવ્યો હશે.

ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ, ૧૮૮૧ ની કલમ-૧૪૬ ધ્યાને લઈએ તો,

બેન્ક સ્લીપની કેટલીક હકીકતો અંગે પ્રથમદર્શનાઈય પુરાવો હોવા બાબત :

જ્યાં સુધી નાસાબિત ન થાય ત્યાં સુધી સદર હું કાયદાના પ્રકરણ-૧૭ હેઠળની કાર્યવાહીના સંબંધમાં બેન્કસ્લીપ અથવા ચેકોનો અસ્વીકાર કરવામાં આવ્યો હોય તેવા કાયદેસરના શેરાવાળા મેમાથી ચેકનો અસ્વીકાર થયાની હકીકતો માની લેવામાં આવશે.

(૧૧) ફરીયાદીએ પોતાનો કેસ નિઃશંકપણે પુરવાર કરવાનો બોજો (Burden of Proof) હંમેશા ફરીયાદપક્ષ પર રહેલ છે પરંતુ ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ, ૧૮૮૧ ની કલમ-૧૧૮ તેમજ કલમ-૧૩૮ ધ્યાને લેતા ફરીયાદની હકીકતનું ખંડ થાય તેવો પુરાવો રજુ કરવાની જવાબદારી (Onus of Proof) બચાવ પક્ષ પર રહેલ છે. બચાવ પક્ષે ફરીયાદીની હકીકતનો ખંડનાત્મક પુરાવો રજુ કરતી વખતે ફરીયાદીએ પોતાનો કેસ પુરવાર કરવા જે પુરાવાની ગ્રેવીટીની આવશ્યકતા છે તેટલી જ ગ્રેવીટીવાળા પુરાવાની બચાવપક્ષે કાયદામાં રહેલા અનુમાનનું ખંડ કરવા માટે પુરાવો આપવો જરૂરી નથી. આવો પુરાવો બચાવ પક્ષે પ્રિપોન્ડરન્સ ઓફ પ્રોબેબીલીટી ના આધાર પર આપવાનો હોય છે. જો બચાવ પક્ષ

ખંડનાત્મક પુરાવો રજુ કરવામાં કસુર કરે તો ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ, ૧૮૮૧ની કલમ-૧૧૮ તેમજ કલમ-૧૩૯ મુજબ ફરીયાદીની તર્ફલામાં અનુમાન કરવાનું જ રહેશે.

(૧૨) આ કામે આરોપી હાજર થયા બાદ તેમની પ્લી રેકર્ડ કરવામાં આવેલ છે તેમજ આ કામે રજુ થયેલ ફરીયાદીની સરતપાસ સબબ આરોપીને ફરીયાદીની ઉલટ તપાસ કરવાની પુરતી તક આપવા છતાં બચાવ પક્ષ હાજર ન રહેતા આરોપીની ઉલટ તપાસનો હકક બંધ કરવામાં આવેલ છે. વધુમાં આ કામના આરોપીને ફરીયાદ પક્ષના પુરાવા પુરા થયા બાદ એફ. એસ. સારુ પુરતી તક આપવામાં આવેલ છતાં તેઓ હાજર ન રહેતા એફ.એસ.નો હકક બંધ કરવામાં આવેલ છે અને પોતાના બચાવમાં કોઈ પુરાવો રજુ કરેલ નથી કે ફરીયાદની હકીકતો ને નકરાયેલી સુધ્ધા નથી. આમ, આરોપીએ ફરીયાદીને ચેક આપેલાનું નકારેલ નથી તથા તકરારી ચેકમાં પોતાની સહી પણ નકારેલ નથી.

(૧૩) આ કામે રેકર્ડ ઉપર આવેલ તમામ પુરાવા ધ્યાને લેતા, આ કામના ફરીયાદીએ આંક-૦૪ થી ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ, ૧૮૮૧ ની કલમ-૧૪૫ મુજબ સોગંદનામા પર સરતપાસ રજુ કરેલ છે. ફરીયાદીએ તેમના સમર્થનમાં તારીખ : ૧૮/૦૬/૨૦૨૫ ના રોજનો આ કામે આંક - ૦૯ થી રજુ કરવામાં આવેલ તકરારી ચેક ફરીયાદીએ પોતાની બેન્કમાં વટાવવા માટે રજુ કરતા તારીખ : ૧૯/૦૬/૨૦૨૫ ના રોજ " ઇં

ડસ ઈનસફીશીયન્ટ" ના શેરા સાથે પરત ફરેલ છે જે આંક - ૧૧ વાળા સેન્ટ્રલ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા, લુણાવાડા શાખાના રીટર્ન મેમા ઉપરથી જણાઈ આવે છે. સદર ચેક પરત ફર્યા બાદ ફરીયાદીએ આરોપીને તેમના સરનામે આંક - ૧૨ વાળી કાયદેસરની લેખિત નોટીસ આપેલ જે લેખિત નોટીસ આ કામના આરોપીને તારીખ : ૧૪/૦૭/૨૦૨૫ ના રોજ મોકલેલ છે જે આંક- ૧૩ વાળી પોસ્ટ ખાતાની રજી. પો.એડી. ની પાવતી ઉપરથી પુરવાર થાય છે અને તે લેખિત નોટીસ આરોપીને તારીખ : ૧૫/૦૭/૨૦૨૫ ના રોજ બજી ગયેલ છે જે આંક- ૧૪ વાળા રજી.પો.એડી.ના ટ્રેક કન્સાઈમેન્ટ લેટર ઉપરથી પુરવાર થાય છે. તેમજ આરોપીએ ફરીયાદીની શાખામાં થી ધીરાણ મેળવવા સારૂ અરજી કરેલાનું આંક-૧૫ ઉપરથી પુરવાર થાય છે તેમજ આંક-૧૬ થી આંક-૨૦ સુધીના દસ્તાવેજો ધ્યાને લેવામાં આવે તો આ કામના આરોપી તેમજ તેમની માતા માછી સુખીબેન જયંતીભાઈ નાઓએ લોન લીધેલાની હકીકત પુરવાર થાય છે. આ તમામ દસ્તાવેજો ફરીયાદીએ પોતાના સોગંદનામાથી સમર્થન આપેલ છે. આ કામે રજુ થયેલ ફરીયાદીની સરતપાસ સબબ આરોપીને ફરીયાદીની ઉલટ તપાસ કરવાની પુરતી તક આપવા છતાં બચાવ પક્ષ હાજર ન રહેતા આરોપીની ઉલટ તપાસનો હકક બંધ કરવામાં આવેલ છે. આમ, બચાવપક્ષ ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ, ૧૮૮૧ ની કલમ-૧૧ ૮ તેમજ કલમ-૧૩૯ મુજબનું અનુમાનનું ખંડન થઈ શકે તેવો

કોઈ પુરાવો રજુ કરેલ નથી. જેથી ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ, ૧૮૮૧ ની કલમ-૧૧૮ તેમજ કલમ-૧૩૯ મુજબ અનુમાન ફરીયાદી ની તરફેણમાં ઉપસ્થિત થાય. જેથી ફરીયાદીનું આરોપી પાસે કાયદેસરનું લેણું છે તેમજ આરોપી પાસેથી તકરારી ચેક લેણી રકમ માટે ફરીયાદીએ ચેક મેળવેલો છે એમ માનવાને કારણ રહે છે.

(૧૪) ઉપરોક્ત કરવામાં આવેલ ચર્ચા મુજબ અત્રે અનુમાન ફરીયાદીની તરફેણમાં થાય છે કે, આરોપીએ ચેક ફરીયાદીને કાયદેસરના લેણા પેટે આપેલ હતો. ધારણા વિરુદ્ધ વ્યાજબી શંકા ઉપસ્થિત કરવાનો બોજો આરોપી ઉપર છે. આરોપીએ ફરીયાદીના કેસને માત્ર નકારેલ છે, જેથી એવું કહી શકાય નહી કે ફરીયાદીના કેસમાં આરોપી વ્યાજબી શંકા ઉપસ્થિત કરી શક્યા છે. આ તબક્કે અત્રેની કોર્ટ નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટના બેરલ એન્ડ ડ્રમ મેન્યુફેક્ચરીંગ કંપની વિરુદ્ધ અમીનચંદ પ્યારેલાલ - ૧૯૯૩(૩) - એસ.સી.સી. - ૩૫ ના ચુકાદા ઉપર આધાર રાખે છે, જેમાં નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટે નીચે મુજબ ઠરાવેલ છે કે,

“The Bare denial of the passing of the consideration apparently does not appear to be any defence. Something which is probable has to be brought on record for getting benefit the onus of proving to the plaintiff. To disprove the presumption, the defendant has to bring of record such facts and circumstances upon consideration of which

the court may believe that the consideration does not exist or its non-existence was so probable that a prudent man would, under the circumstances of the case, act upon the plea it did not exist."

(૧૫) ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ, ૧૮૮૧ની કલમ-૧૩૮ ના તમામ તત્વો હાલના કેસના સંજોગો સાથે જોવામાં આવે તો, ફરીયાદીના કેસને ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ, ૧૮૮૧ ની કલમ-૧૩૮ મુજબની કોઈ તકનીકી ખામી નડતી નથી તે હકીકત અત્રે નિર્વિવાદિત છે. અત્રે નિર્વિવાદિત છે કે, ફરીયાદીએ તકરારી ચેક પોતાની બેન્કમાં જમા કરાવતા તે ચેક પરત ફર્યો હતો. ચેક પરત ફર્યાની ફરીયાદીને જાણ થતા ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ, ૧૮૮૧ ની કલમ-૧૩૮ મુજબની કાયદેસરની લેખિત નોટીસ સમયમર્યાદામાં આરોપીને આપેલ હતી. આ નોટીસ ને બજી ગયેલી તેમ છતાં આરોપીએ કાયદેસરનું લેણું ફરીયાદીને દિન-૧૫ માં પરત ન ચુકવતા ફરીયાદીએ અદાલત સમક્ષ હાલની ફોજદારી ફરીયાદ કરેલ છે.

(૧૬) આમ, ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ, ૧૮૮૧ ની કલમ-૧૧૮ તેમજ કલમ-૧૩૮ મુજબના અનુમાનનું ખંડન કરવામાં આરોપી સફળ રહ્યા છે તેમ કહી શકાય નહીં તેમજ ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ, ૧૮૮૧ ની કલમ-૧૩૮ મુજબના ગુનાના તમામ તત્વો પુરવાર થતા હોઈ આ

કામના આરોપીએ ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ, ૧૮૮૧ ની કલમ-૧૩૮ મુજબનો ગુનો કરેલ છે, જેથી મુદ્દા નં. ૧ નો જવાબ હકારમાં આપી, મુદ્દા નં. ૨ અન્વયે હુકમ કરતા પહેલા આરોપીને સજાના પ્રશ્ન અંગે સાંભળવા માટે મુલતવી રાખવામાં આવે છે.

હુકમ આજરોજ ખુલ્લી અદાલતમાં વાંચી સંભળાવી જાહેર કર્યો.

તારીખ : ૦૧/૦૭/૨૦૨૬

સ્થળ : લુણાવાડા

રોનકકુમાર અમૃતલાલ પટેલ
એડી.જ્યુડી. મેજીસ્ટ્રેટ ફર્સ્ટ ક્લાસ,
લુણાવાડા
કોડ નં. જી.જે.૦૧૬૬૪

વધુ હુકમ

આ કામે ફરિયાદીના વિ.વ.શ્રીની રજુઆત છે કે, ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ, ૧૮૮૧ની કલમ-૧૩૮ મુજબ આરોપીને મહત્તમ કેદની સજા તેમજ ચેકના નાણાં તથા ચઢેલ વ્યાજ સહિતની રકમ વળતર તરીકે ચુકવવા રજુઆત કરેલ છે.

આરોપી તેમજ આરોપીના વિ.વકીલ.શ્રી ને વારંવાર પોકાર કરવા છતાં હાજર રહેલ નથી જેથી તેમને સજાના પ્રશ્ન અંગે કોઈ રજુઆત નથી તેમ માની લેવામાં આવે છે.

અત્રેની અદાલતનું સ્પષ્ટપણે માનવું છે કે, આરોપીએ ફરીયાદીના કાયદેસરના નાણાં ન ચુકવી ફરીયાદીને ખુબ જ મોટું નુકશાન કરેલ છે. ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ, ૧૮૮૧ તે એક વિશેષ ધારો છે અને તેની કલમ-૧૩૮ ની જોગવાઈઓ જોતા, આ ધારા પાછળનો હેતુ જ્યારે તે નાણાં ડુબાડવા માટે કસુરવાર ઠરે તે વ્યક્તિને યોગ્ય સજા કરી અને જે વ્યક્તિએ નાણાંકીય વ્યવહાર વિશ્વાસથી કરેલ હોય તે નાણાંકીયવ્યવહારની વિશ્વસનીયતા ટકી રહે તે માટે તેને આવા નાણાં પણ મળી રહે અને આરોપીને યોગ્ય શિક્ષા પણ કરી શકાય તેવો હેતુ રહેલો છે, જેથી તકરારી ચેકની રકમ તથા પક્ષકારોની પરિસ્થિતિ ધ્યાને રાખતા નીચે મુજબનો હુકમ કરવો વ્યાજબી

અને ન્યાયોચિત જણાતો હોય, મુદ્દા નં. ૨
અન્વયે નીચે મુજબનો આખરી હુકમ ફરમાવવામાં આવે છે.

// આખરી હુકમ //

(૧) આ કામના આરોપી : માછી જીતેન્દ્રભાઈ જયંતીભાઈ, રહે.
ઠે-ચાટકી ફળીયુ, મુ.પો-પટણ, તા.લુણાવાડા, જી.મહીસાગર
નાઓને ભારતીય નાગરીક સુરક્ષા સંહિતા, ૨૦૨૩ ની કલમ-૨૭૮(૨)
અન્વયે ધી નેગોશીએબલ ઈન્સ્ટ્રુમેન્ટ એક્ટ, ૧૮૮૧ની કલમ-૧
૩૮ મુજબના ગુનામાં કસુરવાર ઠરાવી ૧(એક) વર્ષ અને ૬(છ)
મહિનાની સાદી કેદની સજા ફરમાવવામાં આવે છે.

(૨) ભારતીય નાગરીક સુરક્ષા સંહિતા, ૨૦૨૩ ની કલમ-૩૯૫(૩)
મુજબ રૂ. ૧,૯૧,૦૫૬/- (અંકે રૂપિયા એક લાખ એકાણું હજાર છ
પ્પન પુરા) આ કામના આરોપીએ ફરીયાદીને વળતર પેટે હુકમની
તારીખથી એક માસની અંદર ચુકવી આપવા.

(૩) આ કામના આરોપીએ આ કામે જો કોઈ સજા ભોગવેલ હોય તો
તે સજા ભારતીય નાગરીક સુરક્ષા સંહિતા, ૨૦૨૩ ની કલમ-
૪૬૮ મુજબ મજરે આપવાની રહેશે.

(૪) આ કામના આરોપીને ભારતીય નાગરીક સુરક્ષા સંહિતા, ૨૦૨૩
ની કલમ-૪૦૪(૧) અન્વયે હુકમની નકલ વિના મુલ્યે તાત્કાલીક પુરી
પાડવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

(પ) આ કામના આરોપી કોર્ટ સમક્ષ હાજર ન હોય, ભારતીય નાગરીક સુરક્ષા સંહિતા, ૨૦૨૩ ની કલમ-૪૫૮(૨) સાથે કલમ-૭૨ વાંચતા આરોપીનું વોરન્ટ કાઢવાનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

હુકમ આજરોજ ખુલ્લી અદાલતમાં વાંચી સંભળાવી જાહેર કર્યો.

તારીખ : ૦૧/૦૭/૨૦૨૬

સ્થળ : લુણાવાડા

રોનકકુમાર અમૃતલાલ પટેલ

એડી.જ્યુડી.મેજીસ્ટ્રેટ ફર્સ્ટ ક્લાસ,

લુણાવાડા

કોડ નં. જી.જે.૦૧૬૬૪